

Natuurtoets IJsbahn Elburg

Toetsing van nieuwe locatie en inrichting van de huidige locatie als
parkeerplaats

projectnr. 250261
revisie 00
16 januari 2013

auteur(s)

dhr. D. Peereboom

Opdrachtgever

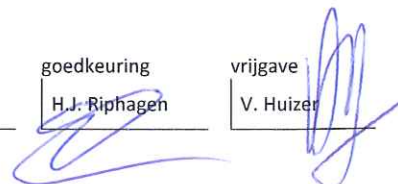
Gemeente Elburg
Postbus 70
8080 AB ELBURG

datum vrijgave
15 januari 2013

beschrijving revisie 00
Conceptrapport

goedkeuring
H.J. Riphagen

vrijgave
V. Huizer

Projectgroep bestaande uit:

E. Riphagen
S. van Lieshout
D. Peereboom

Tekstbijdragen:

S. van Lieshout
D. Peereboom

Fotografie:

S. van Lieshout

Vormgeving:

Adviesbureau E.C.O. Logisch

Datum van uitgave:

15 januari 2013

Contactadres:

Beneluxweg 7
4904 SJ Oosterhout
Postbus 40
4900 AA Oosterhout

Inhoud

blz.

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding en Doel.....	4
1.2	Natuurwetgeving	4
1.3	Onderzoeksmethode	4
1.4	Leeswijzer	5
2	Plangebied en Ontwikkelingen	6
3	Toetsing Flora- en Faunawet.....	7
3.1	Bronnenonderzoek	7
3.1.1	Zoogdieren.....	7
3.1.2	Vogels	7
3.1.3	Reptielen.....	7
3.1.4	Amfibieën	7
3.1.5	Vissen	7
3.1.6	Ongewervelden.....	7
3.1.7	Flora	8
3.2	Habitatscan	8
3.3	Mogelijk aanwezige beschermde Flora en Fauna	9
4	Effectbeoordeling flora en faunawet.....	10
5	Voortoets natuurbeschermingswet.....	11
5.1	Gebiedsbeschrijving Veluwerandmeren.....	11
5.2	Instandhoudingsdoelen	11
5.3	Gevoeligheid habitattypen en soorten.....	12
5.4	Effecten van Ruimtelijke Ontwikkeling	13
6	Conclusie en aanbevelingen.....	14
	Bijlage 1: Foto's	16
	Bijlage 2: Habitattypen en soorten Veluwerandmeren.....	18

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en Doel

De Gemeente Elburg is voornemens de huidige ijsbaan te verplaatsen naar een nieuw terrein en het huidige terrein te herinrichten als parkeerplaats. Ten aanzien van de geplande ruimtelijke ingrepen dienen de mogelijke effecten op beschermde flora, fauna en natuurgebieden in kaart te worden gebracht. Door middel van deze natuurtoets worden de mogelijke effecten en de verplichtingen ten aanzien van natuurwetgeving inzichtelijk gemaakt.

1.2 Natuurwetgeving

In Nederland is de bescherming van natuur opgedeeld in soortbescherming middels de Flora- en faunawet en gebiedsbescherming middels de Natuurbeschermingswet 1998.

De Flora- en faunawet beschermt alle inheemse zoogdieren (met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat), vogels, reptielen en amfibieën. Bij de vissen, ongewervelde dieren en planten zijn alleen die soorten beschermd die als zodanig zijn aangewezen. Alle voor deze soorten nadelige handelingen zijn in principe verboden. Voor de meer algemene soorten, welke zijn opgenomen in tabel 1 van de Flora- en faunawet, geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ordening. Voor de meer zeldzame en kritische soorten, opgenomen in tabellen 2 en 3, geldt een ontheffingsplicht bij overtreding van de wet of dienen afdoende mitigerende maatregelen te worden genomen ter voorkoming van overtreding van deze wet.

De Natuurbeschermingswet 1998 beschermt Natura2000 gebieden en beschermde natuurmonumenten. Deze gebieden zijn aangewezen aan de hand van de Europese Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn voor bepaalde daar voorkomende habitattypen, dier- en plantensoorten. Alle plannen, binnen of buiten deze gebieden, welke mogelijk direct of indirect effect hebben op deze gebieden dienen te worden getoetst aan de Natuurbeschermingswet 1998.

1.3 Onderzoeksmethode

Deze studie bestaat uit een bronnenonderzoek en een habitatscan. Tijdens het bronnenonderzoek zijn verschillende bronnen geraadpleegd om te onderzoeken welke beschermde soorten er in het projectgebied verwacht kunnen worden. De geraadpleegde bronnen zijn o.a.; Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), verspreidingsatlassen van de verschillende soortgroepen, eerder in de regio uitgevoerde onderzoeken, in de regio actieve werkgroepen en PGO's, databanken met verspreidingsgegevens en het aanwijzingsbesluit Natura2000 gebieden. Daarnaast zijn alle beschermde natuurgebieden in de directe omgeving van het plangebied in kaart gebracht. Uit het bronnenonderzoek volgt een lijst met beschermde soorten welke mogelijk in het projectgebied voor kunnen komen. Tijdens de habitatscan is onderzocht of deze soorten ook daadwerkelijk voor kunnen komen in het projectgebied, rekening houdend met het habitat, de habitateisen en de verspreidingsgegevens van de betreffende soorten. Daarnaast kunnen er tijdens het veldbezoek nog soorten aan de lijst worden toegevoegd als het habitat geschikt lijkt voor een bepaalde beschermde soort.

Ten aanzien van de Natuurbeschermingswet is een Voortoets uitgevoerd. Dit is een eerste toetsing, waarbij wordt bepaald of er effecten zijn te verwachten op de instandhoudingsdoelen van het betreffende Natura2000 gebied. Indien het optreden van effecten niet kan worden uitgesloten, dient een passende beoordeling plaats te vinden. In deze passende beoordeling wordt onderzocht of de mogelijke effecten ook significant negatief kunnen zijn voor de instandhoudingsdoelen.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving van het plangebied gegeven, met huidige ecologische waarden en de ligging ten opzichte van beschermde natuur.

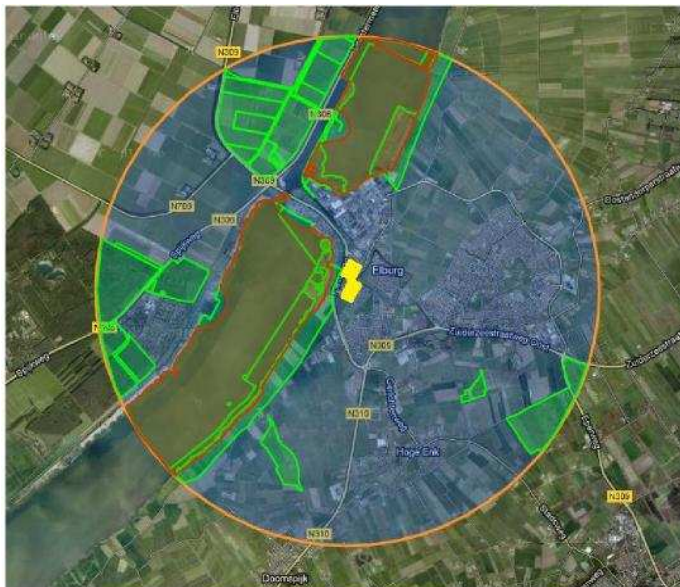
In hoofdstuk 3 worden de resultaten van het bronnenonderzoek en de habitatscan weergegeven, waarbij de mogelijk aanwezige soorten worden weergegeven en het mogelijke belang van het projectgebied voor deze soorten.

Hoofdstuk 4 geeft een effectanalyse van de plannen ten aanzien van de natuurwetgeving, hoofdstuk 5 de voortoets voor de Natuurbeschermingswet.

De gemeente Elburg is voornemens de huidige ijsbaan (bovenste gele vlak) te verplaatsen naar een andere locatie (onderste gele vlak en het huidige ijsbaanterrein te ontwikkelen tot parkeerterrein.

Het plangebied bestaat uit twee delen. Deelgebied één omvat de huidige ijsbaan, het meest noordelijk gelegen omkaderde gebied op de kaart. Dit deelgebied wordt begrensd door de bebouwde kom van Elburg in het noorden, de Flevoweg in het westen, een houtwal in het zuiden en een dijk in het oosten. Deelgebied twee omvat de beoogde locatie om in de toekomst de ijsbaan naar toe te verplaatsen, meest zuidelijk gelegen omkaderde gebied op de kaart. Dit gebied wordt begrensd door graslanden in het zuiden en westen, bebouwde kom in het oosten en de dijk in het noorden.

In figuur 2 is de ligging van het plangebied (geel) ten opzichte van natuurgebieden in de directe omgeving weergegeven. Het plangebied ligt vrijwel tegen de Ecologische Hoofdstructuur (groen) aan en wordt hiervan gescheiden door de Flevoweg. Het Natura 2000 gebied “Veluwerandmeren” ligt op circa 100 meter van het plangebied.

3 Toetsing Flora- en Faunawet

3.1 Bronnenonderzoek

In de NDFF is een globale rapportage opgevraagd van de kilometerhokken 184-495 en 185-495. Uit deze rapportage blijkt dat vrijwel alle soortgroepen niet tot slecht zijn onderzocht, met uitzondering van de groep vogels in kilometerhok 184-495 en zoogdieren in kilometerhok 185-495.

3.1.1 Zoogdieren

Volgens het NDFF zijn de zoogdieren in het gehele plangebied slecht tot matig onderzocht. Toch staan er respectievelijk twee en vier soorten uit tabel 2/3 van de flora en faunawet aangegeven in de tabel. Uit data van de website Telmee.nl blijkt dat de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis voorkomen in de omgeving van het plangebied. Ook de boomarter is waargenomen in het kilometerhok van het plangebied. Op enkele kilometers van het plangebied is ook een waarneming bekend van de otter.

3.1.2 Vogels

Volgens NDFF komen respectievelijk 95 en 38 vogelsoorten voor in de kilometerhokken 184-495 en 185-495. Deze database maakt geen onderscheid tussen vogelsoorten met een vaste rust- of verblijfplaats en overige soorten. Uit de database van telmee.nl blijkt dat de volgende vogelsoorten met een vaste rust- of verblijfplaats zijn waargenomen in Elburg:

- Buizerd - *Buteo buteo*,
- Sperwer - *Accipiter nisus*,
- Ooievaar - *Ciconia ciconia*,
- Ransuil - *Asio otus*,
- Steenuil - *Athene noctua*,
- Grote Zilverreiger - *Casmerodius alba*,
- Havik - *Accipiter gentilis*,
- IJsvogel - *Alcedo atthis*,
- Huismus - *Passer domesticus*.

3.1.3 Reptielen

Er zijn geen waarnemingen uit de NDFF bekend van reptielen in de betreffende kilometerhokken. In de ruimere omgeving van het plangebied zijn enkele populaties bekend van de ringslang. Deze komen voor rond de noordoosten en het zuidwesten van Elburg.

3.1.4 Amfibieën

Er zijn geen waarnemingen bekend van zwaar beschermde amfibieënsoorten uit de NDFF in de betreffende kilometerhokken. Volgens telmee.nl komt de rugstreeppad echter in de omgeving van het plangebied voor.

3.1.5 Vissen

Er zijn geen waarnemingen bekend in de NDFF database van beschermde vissoorten in de betreffende kilometerhokken. Uit overige bronnen is het voorkomen bekend in de ruimere omgeving van het plangebied van de rivierdonderpad, de kleine modderkruiper en de bittervoorn.

3.1.6 Ongewervelden

Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde ongewervelden in de omgeving van het plangebied.

3.1.7 Flora

Volgens de NDFF komen er drie soorten voor van tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet in beide kilometerhokken. Het voorkomen van de rietorchis in de directe omgeving van het plangebied is bekend. In de ruimere omgeving van het plangebied komen tevens de soorten tongvaren, steenbreekvaren, zwartsteel voor. Er zijn verder geen waarnemingen bekend van beschermde of bijzondere vaatplanten rond het plangebied.

3.2 Habitatscan

Op 2-11-2012 heeft een habitatscan plaatsgevonden. Hierbij is het plangebied beoordeeld op aanwezigheid en geschiktheid voor beschermde flora en fauna.

Het plangebied bestaat uit twee deelgebieden. Deze deelgebieden omvatten de huidige ijsbaan en een perceel waar de ijsbaan in de toekomst gerealiseerd wordt. Beide gebieden bestaan voornamelijk uit grasland, omgeven door dijken, watergangen en houtwallen die buiten het plangebied vallen (zie foto 1).

Deelgebied 1 bestaat uit een grasland welke bij vorst onder water wordt gezet om zo een ijsbaan te vormen.

Rondom de ijsbaan staan enkele houtwallen en het clubgebouw van de ijsvereniging. Deze staan echter buiten de te ontwikkelen zone. Aan de noordkant bevindt zich een houtwal die ten bate van de aanleg van de nieuwe toegangsweg vanuit de Havenkade naar de ijsbaan doorsneden wordt. Hierbij zullen enkele bomen in deze houtwal worden gekapt en struweel verwijderd.

Foto 1: Impressie deelgebied 1

In één van deze bomen bevinden zich twee nesten. Eén nest is een vervallen eksternest. Het andere nest is geschikt als nestlocatie voor de soorten buizerd, ransuil en sperwer. Tijdens het veldbezoek zijn vier individuen van de buizerd waargenomen boven het plangebied. Er wordt vanuit gegaan dat deze boom behouden blijft. In bijlage 1 staan enkele foto's van deze locatie. Door de aanwezige houtwallen is het gebied niet open genoeg om als geschikte broedlocatie voor weidevogels te dienen. In de houtwallen bevindt zich geschikt broedbiotoop voor algemene broedvogels.

Deelgebied 2 bestaat uit een grasland omgeven door de Oude kerkhofsweg, bebouwde kom en een dijk. Op het perceel bevindt zich een kassencomplex waarvan circa de helft nog in gebruik is. Langs deze kassen bevindt zich een met water gevulde greppel van circa 50 centimeter breed en zeer ondiep. De greppel is met een schepnet bemonsterd, hierbij zijn geen vissen aangetroffen. Deze greppel zou wel kunnen dienen als voortplantingshabitat voor de rugstreeppad. Vanwege het voorkomen van de rugstreeppad in de directe omgeving van het plangebied, de aanwezigheid van visarm, geschikt voortplantingswater en de aanwezigheid van een geschikte overwinteringsbiotoop in de kas kan het voorkomen van de soort in het plangebied niet worden uitgesloten. Enkele foto's van deze locatie staan in bijlage 1 weergegeven. De kassen vormen geen geschikte verblijfplaats voor vleermuizen en zijn beperkt geschikt voor algemene broedvogels als broedlocatie. Voor vleermuizen bieden beide deelgebieden weinig mogelijkheden. Enkel de randen langs de

houtwallen kunnen dienst doen als foerageergebied of vliegroute door de aanwezige begroeiing en bomen. In de bomen zijn geen holtes waargenomen die een geschikte verblijfplaats voor vleermuizen kunnen vormen. In het verenigingsgebouw van de ijsbaan zijn potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig. Dit gebouw bevindt zich echter buiten het plangebied. Er zijn dan ook geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied.

Vanwege de openheid van het landschap is deze kavel potentieel geschikt om als broedlocatie te dienen voor weidevogels.

Vanwege het ontbreken van opgaande beplanting of geschikte bebouwing zijn er, met uitzondering van de aangetroffen nesten in deelgebied 1, geen mogelijkheden voor vogels met een vaste rust- of verblijfplaats. Er zijn geen geschikte standplaatsen voor beschermde vaatplanten aanwezig in beide deelgebieden.

Vanwege het ontbreken van watergangen is er geen geschikt habitat aanwezig voor beschermde vissoorten. De aanwezigheid van meervleermuis en watervleermuis wordt door de afwezigheid van open water ook niet verwacht.

3.3 Mogelijk aanwezige beschermde Flora en Fauna

In onderstaande tabel zijn de mogelijk aanwezige zwaardere beschermde soorten en het potentiële belang van het plangebied voor deze soorten aangegeven.

Tabel 1. Belang van het plangebied voor mogelijk aanwezige beschermde soorten.

Bescherming	Nederlandse naam	Mogelijke Belang
Tabel 3 Ffwet/ HR IV		
Zoogdieren	Gewone dwergvleermuis	Gering
	Ruige dwergvleermuis	Gering
	Laatvlieger	Gering
	Boommarter	Gering
Amfibieën	Rugstreeppad	Redelijk
Vogels	Vaste rust- en broedplaats	Groot

Het mogelijke belang van het plangebied voor de rugstreeppad is redelijk. De soort kan voortplantingswater, overwinterhabitat en leefgebied vinden in de greppel langs de kassen. Vanwege de hoge verspreidingscapaciteit van deze soort en het voorkomen in de directe omgeving van het plangebied, dient rekening te worden gehouden met het voorkomen van de rugstreeppad in het plangebied. Het mogelijk belang als broedplaats van beschermde soorten vogels is groot. Indien de boom met de nesten gekapt zal worden zal een inventarisatie in het broedseizoen duidelijkheid moeten verschaffen over of de nesten gebruikt worden en zo ja, door welke soorten. De boommarter kan incidenteel gebruik maken van de houtwallen rondom het plangebied als foerageergebied.

4 Effectbeoordeling flora en faunawet

De voorgenomen plannen kunnen effect hebben op zwaardere beschermde diersoorten. Ten aanzien van vleermuizen zijn geen significante effecten te verwachten. Langs de houtwallen om deelgebied 1 is mogelijk foerageergebied aanwezig langs de begroeiing. De houtwal blijft echter intact. In de zone waar de toegangsweg vanaf de Havenkade aan moet sluiten op de te realiseren parkeerplaats worden enkele bomen en struweel verwijderd. Hier kunnen in beperkte mate foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen verdwijnen. In de omgeving is echter voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Door verlichting van de toegangsweg en de parkeerplaats treedt potentieel (licht) verstoring van de vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen op. Ter voorkoming van deze verstoring dienen geschikte armaturen te worden toegepast welke het licht naar beneden richten en bij voorkeur amberkleurige verlichting. Indien deze maatregelen worden toegepast, worden geen negatieve effecten op lokale vleermuispopulaties verwacht. Er bevinden zich verder geen beschermde elementen voor vleermuizen in het plangebied.

Ten aanzien van de rugstreeppad zijn negatieve effecten te verwachten doordat voortplantingswater gedempt zal worden en het potentiële overwinteringshabitat in de kassen verdwijnt door de sloop van de kassen. In de directe omgeving zijn beide functies echter voldoende aanwezig om significante effecten op populatieniveau uit te kunnen sluiten.

In het plangebied komt een boom met een jaar rond beschermd nest voor. Er wordt vanuit gegaan dat deze boom behouden blijft. Voorafgaande aan de daadwerkelijke werkzaamheden zal de boom door een ter zaken kundige (ecoloog) geïnspecteerd en gemerkt moeten worden.

Er zijn potentieel negatieve effecten te verwachten op vogels en vleermuizen. Voor de soortgroep broedvogels geldt dat de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats moeten vinden. Voor de aangetroffen nesten wordt aanbevolen om in het broedseizoen te inventariseren of de nesten gebruikt worden en zo ja, door welke soort. Met betrekking tot vleermuizen is het belangrijk dat er geen lichtverstoring optreedt. Hiertoe zullen in de toekomstige situatie lampen met een geschikte armatuur gebruikt moeten worden, welke het licht naar beneden richten. De kleur van de verlichting moet bij voorkeur amber zijn.

De rugstreeppad is beschermd middels tabel 3 van de flora- en faunawet en bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Dit houdt in dat er geen negatieve effecten op deze soort plaats mogen vinden. Er is geen ontheffingsmogelijkheid van de Flora- en faunawet voor de rugstreeppad in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen. Dit betekent dat de werkzaamheden zodanig dienen te worden uitgevoerd dat er geen schade aan individuen of populaties van deze soort mag ontstaan. Doordat momenteel niet bekend is of er in de huidige situatie rugstreeppadden van het plangebied gebruik maken, is niet duidelijk of er leefgebied van deze soort verloren gaat, en of dit dus gecompenseerd moet worden. Het is aan te bevelen een jaar voorafgaand aan de werkzaamheden een inventarisatie van de rugstreeppad uit te voeren. Ten tijde van de werkzaamheden dient ook te worden voorkomen dat de rugstreeppad alsnog (of weer) het plangebied betreft. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld.

5 Voortoets natuurbeschermingswet

5.1 Gebiedsbeschrijving Veluwerandmeren

Het Natura 2000 gebied Veluwerandmeren bestaat uit vier meren die rondom Flevoland in het zuidelijke deel van het IJsselmeer liggen. Dit betreft het Drontermeer, Veluwemeer en Wolderwijd/Nuldernauw. Het grootste deel van het gebied wordt gevormd door grote wateroppervlakken van deze meren. De slecht ontwikkelde land-water overgang wordt verbeterd door ontwikkeling van natuurlijke oeverzones. Alleen bij Elburg is een relatief groot rietmoeras aanwezig; de Korte Waarden. Het gebied heeft voornamelijk waarde voor de habitats H3140: Kranswierwateren en H3150: Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden. Dit Natura2000 gebied is aangewezen als speciale beschermingszone middels de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn. De instandhoudingsdoelen zijn per soort en per habitat gedefinieerd in de nota van toelichting van het aanwijzingsbesluit. In de volgende paragraaf worden deze instand-houdingsdoelen behandeld.

5.2 Instandhoudingsdoelen

In het ontwerpbesluit Veluwerandmeren zijn de volgende instandhoudingsdoelen voor habitats en soorten geformuleerd. Hieronder worden deze doelen weergegeven in tabel 2. In Bijlage 2 is voor de soorten een toelichting opgenomen in het ontwerpbesluit.

Tabel 2: Instandhoudingsdoelstellingen

		SVI landelijk	Doelst. Opp. vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.
Habitattypen					
H 3140	Kranswierwateren	- -	=	=	
H 3150	Meren met krabbenscheer fonteinkruiden	-	=	=	
Habitatsoorten					
H 1149	Kleine modderkruiper	+	=		=
H 1163	Rivierdonderpad	-	= (<)		=
H1318	Meervleermuis	-	=		=
Broedvogels					
A021	Roerdomp	- -	>		>
A298	Grote karekiet	- -	>		>
Niet-broedvogels					
A005	Fuut	-	=		=
A017	Aalscholver	+	=		=
A027	Grote zilverreiger	+	=		=
A034	Lepelaar	+	=		=
A037	Kleine zwaan	-	=		=
A050	Smient	+	=		=
A051	Krakeend	+	=		=
A054	Pijlstaart	-	=		=
A065	Slobeend	+	=		=
A058	Krooneend	-	=		=
A059	Tafeleend	- -	= (<)		=
A061	Kuifeend	-	=		=
A067	Brilduiker	+	=		=
A068	Nonnetje	-	=		=
A070	Grote zaagbek	- -	=		=
A125	Meerkoet	-	=		=

5.3 Gevoeligheid habitattypen en soorten

Tabel 3: Gevoeligheid habitattypen en soorten voor verstoring

Storingsfactor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Aalscholver (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Aalscholver (niet-broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Brilduiker (niet-broedvogel)	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Fuut (niet-broedvogel)	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Grote karekiet (broedvogel)	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Grote Zaagbek (niet-broedvogel)	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Grote Zilverreiger (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Grote Zilverreiger (niet-broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Kleine modderkruiper	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig
Kleine Zwaan (niet-broedvogel)	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Krakeend (niet-broedvogel)	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Krooneend (niet-broedvogel)	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Kuifeend (niet-broedvogel)	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Lepelaar (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Lepelaar (niet-broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Meerkoet (niet-broedvogel)	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Meervleermuis	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig
Nonnetje (niet-broedvogel)	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Pijlstaart (niet-broedvogel)	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Rivierdonderpad	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig
Roerdomp (broedvogel)	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig
Roerdomp (niet-broedvogel)	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig
Slobeend (niet-broedvogel)	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Smient (niet-broedvogel)	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Tafeleend (niet-broedvogel)	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Habitatype 3140	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Habitatype 3150	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig

■ zeer gevoelig
■ gevoelig
■ niet gevoelig
 n.v.t.
--- onbekend

1. Oppervlakteverlies
 2. Versnippering
 3. Verzuring
 4. Vermesting
 5. Verzoeting
 6. Verzilting
 7. Verontreiniging
 8. Verdroging
 9. Vermatting
 10. Verandering stroomsnelheid

11. Verandering overstromingsfrequentie
 12. Verandering dynamiek substraat
 13. Verstoring door geluid
 14. Verstoring door licht
 15. Verstoring door trilling
 16. Optische verstoring
 17. Verstoring door mechanische effecten
 18. Verandering in populatiedynamiek
 19. Bewuste verandering soortensamenstelling

5.4 Effecten van Ruimtelijke Ontwikkeling

Het projectgebied ligt op circa 100 meter afstand van het Natura2000 gebied Veluwerandmeren. De habitattypen waar de instandhoudingdoelstellingen geformuleerd zijn komen binnen het projectgebied niet voor en zijn buiten de begrenzing van het Natura2000 gebied ook niet beschermd. Voor de aangewezen habitatsoorten is geen geschikt habitat aanwezig binnen het projectgebied.

Op het terrein van de huidige ijsbaan wordt in de toekomst een parkeerterrein gerealiseerd. De verlichting op dit parkeerterrein kan voor verstoring van vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen en vogels veroorzaken. Tevens kan indien krachtige lampen gebruikt worden en in de verkeerde richting gericht worden, lichtverstoring naar het Natura2000 gebied plaatsvinden. Hiertoe is het noodzakelijk dat hierbij goede armaturen gebruikt worden die het licht naar beneden richten met een bij voorkeur amberkleurig licht. Met name in de zuidwesthoek van de huidige ijsbaan dient aandacht besteedt te worden aan het feit dat er geen (rest) licht in de richting van het Natura2000 gebied Veluwerandmeren schijnt.

De realisatie van een parkeerterrein kan voor de directe omgeving een verhoogde milieubelasting tot gevolg hebben. Vanwege de beperkte omvang van de parkeerplaats en de aanwezigheid van een 100 meter brede buffer tussen de parkeerplaats en het Natura2000 gebied worden er geen effecten verwacht op de instandhoudingsdoelen.

De veranderingen in het peilbeheer van de voormalige en toekomstige ijsbanen (al dan niet onder water zetten met vorst) hebben geen effect in het Natura2000 gebied vanwege de gescheiden waterhuishouding.

Aan de noordrand van het gebied worden enkele bomen gekapt om de realisatie van een toegangsweg naar de ijsbaan mogelijk te maken. Deze bomen hebben echter geen binding met het Natura2000 gebied en de kap van deze bomen zal dan ook geen invloed op het Natura2000 gebied of habitatsoorten hiervan uitoefenen.

Er zullen verder geen ontwikkelingen plaatsvinden die effect kunnen hebben op het nabijgelegen Natura2000 gebied.

6 Conclusie en aanbevelingen

Flora- en faunawet

De volgende streng beschermde soorten komen (mogelijk) voor in het plangebied en kunnen door de plannen negatief worden beïnvloed:

- Rugstreeppad;
- Vleermuizen;
- Broedvogels.

Ter voorkoming van overtredingen van de Flora- en faunawet dienen de volgende maatregelen te worden uitgevoerd:

- Het voorkomen van de rugstreeppad dient voorafgaand aan het uitvoeren van de werkzaamheden in kaart te worden gebracht. Dit dient plaats te vinden in het voorjaar. Afhankelijk van de resultaten van bovenstaande inventarisatie dienen mogelijk aanvullende mitigerende of compenserende maatregelen plaats te vinden. Ten tijde van de werkzaamheden dient te worden voorkomen dat de rugstreeppad het plangebied betreft. Voor de bestemmingsplanprocedure zijn geen belemmeringen voorzien wanneer dit expliciet als voorwaarde wordt vermeld.
- Werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen van vogels, grofweg 15 februari – 15 augustus, plaats te vinden.
- Met de toekomstige verlichting van de parkeerplaats dient rekening gehouden te worden met lichtverstoring. Lampen moeten een geschikt armatuur hebben die het licht naar beneden richt en bij voorkeur amberkleurig licht schijnen.
- De boom en de jaarrond beschermde vogelnesten ter hoogte van de te realiseren aansluitingsweg mogen niet verwijderd worden. Voorafgaande aan de werkzaamheden zullen de bomen door een ter zaken kundige geïnspecteerd moeten worden. De bomen waar jaarrond beschermde nesten worden aangetroffen worden gemerkt en mogen niet worden gekapt. Wanneer de kap van deze bomen toch noodzakelijk is, dient een ontheffing van de flora- en faunawet te worden aangevraagd.

Bovenstaande punten dienen voordat de werkzaamheden worden uitgevoerd te worden verwerkt in een ecologisch werkprotocol. Dit moet conform een door het ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode worden opgesteld. Voor de bestemmingsplanprocedure zijn geen belemmeringen voorzien wanneer de maatregelen expliciet als voorwaarde worden vermeldt.

Natuurbeschermingswet 1998

Er worden geen effecten op het nabijgelegen Natura2000 gebied Veluwerandmeren verwacht mits er verlichting met een naar beneden gericht armatuur in de zuidwesthoek op de te realiseren parkeerplaats wordt gebruikt en er geen licht in de richting van het Natura2000 gebied schijnt. Er bestaat geen noodzaak tot het uitvoeren van een passende beoordeling.

Literatuur

- Bellmann, H. (2007) Vlinders, rupsen en waardplanten, Tirion Uitgevers BV, Baarn.
- Boesveld, A., Gmelig Meyling, A., & Van Lente, I. (2009). Inhaalslag Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2008. Platte schijfhoren *Anisus vorticulus*. Stichting Anemoon.
- Bos, F, M. Boesveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). – Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Historisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk en J.B.M. Thissen, 1992, Atlas van de Nederlandse Zoogdieren, KNNV Uitgeverij, Utrecht
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(redactie) 2009, De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse Fauna 9. Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden
- Mennema, J., A.J. Quene-Boterbrood & C.L. Plate, 1985. Atlas van de Nederlandse Flora 2, Zeldzame en vrij zeldzame planten, Bohn, Scheltema & Holkema, Utrecht
- Natuurloket (2012). Beknopte eenmalige levering uit NDFF. 1-11-2012
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse Libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Historisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland
- Nie, H.W., 1996, Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen, Media Publishing, Doetinchem
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000.- Nederlandse Fauna 5. Nationaal Historisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland

www.limnodata.nl (8-11-2012)

www.telmee.nl. (8-11-2012)

www.waarneming.nl (8-11-2012)

www.provinciaalgeoregister.nl (8-11-2012)

Bijlage 1: Foto's

Voortplantingshabitat rugstreeppad

Horst in boom

Locatie Horst

Locatie verbindingsweg

Beschadigde kas

Houtwal zuidzijde deelgebied 1

Bijlage 2: Habitattypen en soorten Veluwerandmeren

Habitattypen

H3140 Kalkhoudende oligo-mesotrofe wateren met benthische Chara spp. vegetaties

Doel: Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting: Het betreft hier het gebied met de grootste, aaneengesloten oppervlakte van dit habitatype kranswierwateren in ons land. De vegetatie is nog steeds gevoelig voor veranderingen in de nutriëntgehalten.

H3150 Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition

Doel: Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting: Het habitatype meren met krabbenscheer en fonteinkruiden komt deels gemengd met habitatype H3140 kranswierwateren voor, maar is in de loop van de successie grotendeels naar de randen van de kranswievelden verdrongen: het type is hier samengesteld uit schedefonteinkruid, vooral aan de ondiepe zijde, en doorgroeid fonteinkruid aan de diepe zijde.

Soorten

H1149 Kleine modderkruiper

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting: Dankzij de uitgebreide waterplantenbegroeiingen, vormt dit gebied – in zoverre bekend – één van de grootste populaties van de wijdverspreide soort kleine modderkruiper.

H1163 Rivierdonderpad

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie. Enige achteruitgang in oppervlakte leefgebied ten gunste van broedvogelsoorten A021 roerdomp of A298 grote karekiet is toegestaan.

Toelichting: De rivierdonderpad komt in de randmeren voor op zowel natuurlijk substraat (driehoeksmosselen) als op kunstmatig substraat (stenen beschoeiingen). Enige achteruitgang van het kunstmatige leefgebied is acceptabel mits dit ten gunste gaat van genoemde soorten.

H1318 Meervleermuis

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting: De Veluwerandmeren levert als foerageergebied van kolonies meervleermuizen buiten het gebied een grote bijdrage.

Broedvogels

A021 Roerdomp

Doel: Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 5 paren.

Toelichting: In dit deel van de randmeren is de roerdomp een schaarse broedvogel. Met name het Drontermeer herbergt jaarlijks enkele paren. In de periode 1987 – 1997 fluctueerde het aantal paren tussen 1 en 8. In recente jaren (2001-2003) werden jaarlijks 3 paren geteld. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie gewenst. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een zelfstandige sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio randmeren ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A298 Grote karekiet

Doel: Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 30 paren.

Toelichting: De grote karekiet is van oudsher broedvogel van de waterrietvelden.

Een telling in 1982 leverde 56 paren op. In begin 90-er jaren bedroeg het aantal paren een kleine 30 (maximaal 29 paren in 1989 en 1990) en in de periode 1999-2003 bedroeg het aantal paren jaarlijks 15-20. Vrijwel alle broedplaatsen bevinden zich in het deelgebied Drontermeer; het levert daarmee een grote bijdrage aan de populatie van de randmeren. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie gewenst. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een zelfstandige sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio randmeren ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

Niet-broedvogels

A005 Fuut

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 400 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting: Aantallen futen zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied. De Veluwerandmeren leveren één van de grootste bijdragen in Nederland. De soort is het hele jaar present, met pieken in oktober/november en maart/april. Midden jaren tachtig is de populatie toegenomen in samenhang met verbetering van de visstand (doorbreken dominantie grote brasem, meer kleine vis). Daarna was de populatiegrootte min of meer stabiel, met wel een zeer sterke toename in Dronter/Veluwemeer in 2002.

Behoud van de huidige situatie is voldoende, de waarschijnlijke oorzaak van de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding is niet gelegen in dit gebied.

A017 Aalscholver

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 420 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting: Het gebied heeft voor de aalscholver o.a. een functie als foerageergebied en als slaapplek. De draagkrachtschatting heeft betrekking op de foerageerfunctie. De soort is het hele jaar present, met een piek in september/oktober en soms in juni. Er zijn relatief lage populatiedichtheden in Drontermeer en Nuldernauw. Midden jaren tachtig is de populatie toegenomen in samenhang met verbetering van de visstand. Er trad een tijdelijke afname op in 1998-2000 met daarna een herstel. Aantallen fluctueren door het groepsgewijs voorkomen, in relatie tot de windrichting en de ligging van de kolonies (m.n. Oostvaardersplassen). Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A027 Grote zilverreiger

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 40 vogels (seizoensmaximum).

Toelichting: Aantallen grote zilverreigers zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als slaapplek. De Veluwerandmeren leveren één van de grootste bijdragen in Nederland. Foeragerende vogels kwamen aanvankelijk alleen in het Drontermeer voor en dan vooral in het voorjaar, recent treed een verschuiving op naar het najaar, met een sterke piek in november en in het Drontermeer al in augustus.

Aantallen zijn sterk toegenomen. Er bestaat een relatie met de groeiende kolonie in de Oostvaardersplassen. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A034 Lepelaar

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 3 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting: Het gebied heeft voor de lepelaar o.a. een functie als foerageergebied. Er treedt een piek in aantallen op omstreeks augustus. Sinds 2002 zijn de aantallen plotseling sterk toegenomen. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A037 Kleine zwaan

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 120 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting: Aantallen kleine zwanen zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied en als slaappleats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op de foerageerfunctie. Tot voor kort leverde het gebied Veluwerandmeren de grootste bijdrage in Nederland, en het levert nu nog één van de grootste bijdragen, met Arkemheen en Lauwersmeer. De kleine zwaan was de enige aquatisch foeragerende soort die in de jaren zeventig en tachtig in aantallen van betekenis voorkwam. De soort was in de jaren 1995-98 in verhoogde aantallen aanwezig in samenhang met een sterke toename van het aantal waterplanten, maar is daarna teruggevallen tot het niveau van daarvoor, in samenhang met een afname van de internationale populatie-omvang, en mogelijk als gevolg van concurrentie met knobbelzwanen. Vooral later in het seizoen wordt op het omliggende grasland (m.n.oude landzijde) gefoerageerd. Behoud van de huidige situatie is voldoende, de waarschijnlijke oorzaak van de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding is niet gelegen in dit gebied.

A050 Smient

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 3.500 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting: Het gebied heeft voor de smient o.a. een functie als slaappleats en als foerageergebied. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. De soort is een wintergast, vooral aanwezig van november-maart en sterk geconcentreerd in het Nulderneauw, vooral sinds de aanleg van de geleidingsdam voor de monding van de schuitenbeek en het daarbijbehorende natuurontwikkelingsgebied (aantallen van internationale betekenis, maar voorlopig eenmalig). Er wordt enigszins gefoerageerd op waterplanten in zeer ondiepe gebieden, maar er is ook een relatie met natte graslanden in de omgeving, met name Nulderneauw-Arkemheen. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A051 Krakeend

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 280 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting: Aantallen krakeenden zijn van internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied. De soort is het hele jaar present, maar vooral in september-februari, waarbij de periode september-november steeds belangrijker wordt. Aanvankelijk was de krakeend relatief schaars in het Drontermeer, maar dat is recent ingelopen. Er is sprake van een doorgaande toename, zoals overal in Nederland. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A054 Pijlstaart

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 140 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting: Aantallen pijlstaarten zijn van internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied. De soort is vooral aanwezig van september-december, met meestal een piek in oktober, en een kleine voorjaarspiek in maart. De pijlstaart was in de jaren zestig zeer talrijk, maar verdween toen de aangrenzende polder in cultuur werd gebracht en keerde terug in de jaren negentig in veel kleinere aantallen, om te foerageren op de herstelde kranswiervegetatie. Tot voor kort was de soort sterk geconcentreerd in het Veluwemeer, recent (sinds 2000) komt deze in vergelijkbare dichtheden voor in het Drontermeer. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A056 Slobeend

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 50 vogels (seizoensgemiddelde).

De soort is vooral aanwezig van september-december, waarbij de piek is verschoven van november naar september, en recent is er ook weer een kleinere voorjaarspiek in april. De slobeend is relatief talrijk in het Veluwemeer, heeft minder sterk gereageerd op het ecologisch herstel dan andere soorten. Er is sprake van een licht doorgaande toename, maar met vrij grote fluctuaties. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A058 Krooneend

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 30 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting: Aantallen krooneenden zijn van grote nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied. Het gebied levert één van de grootste bijdragen in Nederland (met Gouwzee en Vechtplassen). Vanaf de laatste jaren van de vorige eeuw is de populatie sterk toegenomen, in reactie op ecologisch herstel (toename kranswieren), en is de soort tegenwoordig jaarrond aanwezig, met hoogste aantallen in maart-juni en november. De krooneend verkeert landelijk in een matig ongunstige staat van instandhouding.

A059 Tafeleend

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 6.600 vogels (seizoensgemiddelde). Enige achteruitgang in omvang foerageergebied ten gunste van H3140 kranswierwateren is toegestaan.

Toelichting: Aantallen tafeleenden zijn van internationale en grote nationale betekenis. Het gebied heeft o.a. een functie als foerageergebied. Het gebied levert de grootste bijdrage in Nederland. De soort is vooral aanwezig in oktober-februari, met een sterke piek in november. De populatie is sterk toegenomen tussen 1992 en 1998 als reactie op het ecologisch herstel en het groeiende voedselaanbod van kranswieren en driehoeksmosselen. Aanvankelijk kwamen relatief lage dichtheden voor in het Drontermeer en Nuldernauw, later zijn aantallen toegenomen en sinds 1998 fluctuerend. De toename in de Veluwerandmeren ging samen met een forse afname in het Markermeer en IJsselmeer, terwijl de totale aantallen in het IJsselmeergebied constant bleven (bij een landelijk dalende trend). Afname van huidige aantallen is toegestaan wanneer verdere verbetering van de waterkwaliteit via uitbreiding van kranswier op grotere diepte ten koste gaat van de beschikbaarheid van driehoeksmosselen. Behoud van de huidige situatie is voldoende, de waarschijnlijke oorzaak van de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is niet gelegen in dit gebied. Mogelijkheden voor verbetering kwaliteit leefgebied worden nader onderzocht alvorens het doel op herstel wordt gesteld.

A061 Kuifeend

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 5.700 vogels (seizoensgemiddelde). Enige achteruitgang in omvang foerageergebied ten gunste van H3140 kranswierwateren is toegestaan.

Toelichting: Aantallen kuifeenden zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied. De soort is aanwezig van septembermaart, met een sterke piek in november. De Veluwerandmeren leveren in Nederland de grootste bijdrage na het Markermeer & IJmeer en IJsselmeer. Er komen relatief hoge dichtheden voor in Wolderwijd en Nuldernauw. Omdat 's nachts gefoerageerd wordt leveren deze gebieden als foerageergebieden niet noodzakelijkerwijs ook de grootste bijdragen (uitwisseling met Veluwemeer). Overdag wordt afhankelijk van de wind ook gerust in het Harderbroek. In de jaren negentig is de populatie sterk toegenomen in respons op ecologisch herstel, vooral toen midden jaren negentig de driehoeksmosselen terugkeerden. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd. Als verdere verbetering van de waterkwaliteit via uitbreiding van kranswier op grotere diepte ten koste gaat van de beschikbaarheid van driehoeksmosselen, is afname die daarmee verband houdt aanvaardbaar.

A067 Brilduiker

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 220 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting: Aantallen brilduikers zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied. De soort is wintergast van oktober-april. De populatie is sterk toegenomen sinds midden jaren negentig. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A068 Nonnetje

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 60 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting: Aantallen nonnetjes zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied. De Veluwerandmeren levert de grootste bijdrage in Nederland, na het IJsselmeer en het Markermeer & IJmeer. De soort is sterk geconcentreerd aanwezig in de wintermaanden december-maart, min of meer evenredig verdeeld over het gebied. Er is sprake van een sterke doorgaande toename in de jaren negentig, mogelijk in relatie tot de bredere voedselkeus dan alleen vis, en veranderingen in bodemfauna (korfmosselen). De landelijk matig ongunstige staat van instandhouding is gebaseerd op de verslechterde voedselsituatie voor viseters in het IJsselmeer. Behoud van de huidige situatie is voldoende, de waarschijnlijke oorzaak van de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding is niet gelegen in dit gebied.

A070 Grote zaagbek

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 50 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting: Aantallen grote zaagbekken zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied. De Veluwerandmeren levert één van de grootste bijdragen in Nederland. De soort is sterk geconcentreerd aanwezig in de wintermaanden december-maart, lange tijd met relatief hoge dichtheden in het Drontermeer. Midden jaren tachtig zijn de aantallen toegenomen in samenhang met verbetering van de visstand, met daarna fluctuerende aantallen. De landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is gebaseerd op de afname en verslechterde voedselsituatie voor viseters in het IJsselmeer. Behoud van de huidige situatie is voldoende, de waarschijnlijke oorzaak van de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is niet gelegen in dit gebied.

A125 Meerkoet

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 11.000 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting: Aantallen meerkoeten zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied. Het gebied levert de grootste bijdrage in Nederland. Hoogste aantallen zijn aanwezig in september-januari, waarbij eerst op kranswieren gefoerageerd kan worden en daarna op driehoeksmosselen. De populatie is sterk toegenomen in respons op ecologisch herstel en toenemend aanbod van deze twee voedselbronnen. Aanvankelijk kwam de soort sterk geconcentreerd voor in het Veluwemeer, waar het herstel voorop liep, later ook in de andere delen van het gebied. Anders dan bij kuifeend en tafeleend gaat de toename niet zozeer samen met toename elders in het IJsselmeergebied, zodat het totaal in het hele gebied evenzeer is toegenomen. Wel is in de overige zoete rijkswateren (rivierengebied) sprake van een duidelijke afname in de jaren negentig. Sinds 1998 zijn aantallen stabiel tot fluctuerend. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.